

Tafels Schryvers : Hoe ze te gebruiken

Lotte Helsen

Advocaat

Inhoudstafel

- Het verschil tussen een rente en kapitalisatie
- Kapitalisatie
  - Zeker rente vs. Lijfrente
  - Rentevoet
  - Jaarlijkse vs. Maandelijkse betalingen
  - Vaste periode – levensverwachting – mediaanlevensduur
  - Overige tabellen
- De belangrijkste verschillen tussen de tabellen van Schryvers en Jaumain

Rente vs. kapitalisatie

Principe : slachtoffer met blijvende schade moet de rest van zijn leven aanspraak kunnen maken op een bepaalde vergoeding die aangepast kan worden aan de wijzigende omstandigheden en aan de index.

= rente

Praktijk : slachtoffer en/of verantwoordelijke willen afsluiten

Oplossing = kapitalisatie

! Geen enkele tabel kan een volledig correct resultaat geven

J. Schryvers : “De kapitalisatiemethode stapelt de onzekerheden op”

(J. Schryvers, Het abusieve gebruik van sterfte-en kapitalisatietafels in het gemeenrechtelijk vergoedingsrecht, juli 2011)

Onzekerheden over :

- levensduur
- inflatie
- de rentevoet
- het toekomstig loon
- de gezinssituatie
- ....

J. Schryvers : Kapitalisatiemethode voor ‘duurschade die geen geldelijke repercussies heeft’.

Vb. BPO en BHO, maar dus niet BEO.

Rente vs. kapitalisatie

Praktijk : kapitalisatiemethode wordt gebruikt voor alle vormen van schade (ook economisch).

Oordeel van rechter moeilijk te voorspellen.

2 recente voorbeelden :

Rente vs. Kapitalisatie

- **Rb Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, 3 februari 2023, 21G003323, onuitg. :**
  - Man °8.4.1960, tetrapleeg vanaf niveau C4, BPO 100%
  - Aanbod : Geïndexeerde rente → informatie over verminderde levensverwachting paraplegie en tetraplegie
  - Toegekend : Kapitalisatie, zekere rente (tabel 3), maandelijks, rente 1%
- **Rb. West-Vlaanderen, afdeling Veurne, 7 december 2022 :**
  - Man 18 jaar, locked-in syndroom, 100 % BPO.
  - Vordering : kapitalisatie op basis van mediaanlevensduur, rente 0%.
  - Toegekend : geïndexeerde rente van € 12.410,00/jaar, te betalen in maandelijkse schijven en met indexering op basis van de consumptieprijzen.

Tabellen 2022 (...) – Prospectieve tafels

2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
KAPITALISATIETAFELS									
ZEKERE RENTE									
1) Duur = aantal jaren 2) Duur = levensverwachting 3) Duur = mediaanlevensduur									
LEVENSLANGE LIJFRENTEN									
4) jaarlijks 5) maandelijks									
TIJDELIJKE LIJFRENTEN									
6) 55 – 75 jaar – jaarlijks 7) 55 – 75 jaar – maandelijks 6.a) 65 jaar – jaarlijks 7.a) 65 jaar – maandelijks 6.b) 66 jaar – jaarlijks 7.b) 66 jaar – maandelijks 6.c) 67 jaar – jaarlijks 7.c) 67 jaar – maandelijks									
OMZETTINGSTABELLEN									
8) Omzetting vruchtgebruik:									
<ul style="list-style-type: none"> Publicatie van 15 Januari 2015: periode 25/1/2015 – 30/6/2015 Publicatie van 09 Juli 2015: periode 1/7/2015 – 30/6/2016 Publicatie van 07 Juli 2016: periode 									
			Toepassing		Handleiding		Toelichting		
			Letselschade		Handleiding 1		i.v.m. letselschade kunt u ook op deze site het artikel betreffende vergoedingsrecht raadplegen.		
			Omzetting vruchtgebruik en Verkoop op lijfrente		Handleiding 2 Handleiding 3		i.v.m. omzetting van vruchtgebruik en verkoop op lijfrente kunt u ook op deze site de artikels betreffende omzetting van vruchtgebruik en verkoop op lijfrente raadplegen.		

- **Prospectieve tafels :**

Er wordt rekening gehouden met de evolutie van de levensverwachting

- **Jaarlijkse aanpassing**

Meest recente tabel wordt het vaakst gebruikt → rechter moet schade ramen op het moment van de uitspraak

- **Welke tafel ?**

Zekere rente vs. lijfrente

- **Zekere rente** : kapitaal waarmee een rente kan worden betaald tot het einde van een bepaalde termijn.
  - Tabellen 1-3
  - Gaat uit van een absolute zekerheid dat de termijn gehaald zal worden
- **Lijfrente** : Er wordt voor de berekening van het kapitaal rekening gehouden met de prospectieve kansen op een vervroegd overlijden
  - Tabellen 4 - 7

Zekere rente vs. lijfrente

Aanbeveling Schryvers → **Zekere rente**

Bij lijfrente zou er groot risico zijn op ondervergoeding

<-> Kapitalisatie op basis van zekere rente = risico op oververgoeding

RS -> steeds vaker zekere rente

Zekere rente > lijfrente

Rentevoet

In de laatste tabellen Schryvers : keuze van 0,5% tot 3%

Te hanteren rentevoet = opbrengst van een belegging na aftrek van inflatie.

Hoe langer de periode hoe moeilijker te voorspellen.

Advies Indicatieve Tabel 2020 : 1%

Vlaamse RS : vaak 1%,

Jaarlijkse betaling vs. maandelijkse betaling

Maandelijkse betalingen > jaarlijkse betalingen

Inkomstenverlies = maandelijks

Persoonlijke en huishoudelijke ongeschiktheid : RS verdeeld

steeds vaker ook maandelijks : schade doet zich dagelijks voor zodat maandelijks het dichtste aanleunt tegen de werkelijke schade

Vaste periode – levensverwachting – mediaanlevensduur

Tabellen 1-3 en 13

Vaste periode : #jaren vb. : huishoudelijke schade tot 80 jaar

Levensverwachting = gemiddelde van het totaal aantal jaren die een groep personen van een bepaalde leeftijd nog zal leven,

Mediaanlevensduur = De levensduur waarop de helft van de individuen van een bepaalde leeftijd in leven is. De andere helft is dus niet meer in leven.

Vaste periode – levensverwachting – mediaanlevensduur

Advies Schryvers : Mediaanlevensduur (more likely than not)

! Voor de helft van de slachtoffers zal dan te veel betaald worden.

Tot 72 jaar voor mannen en 78 jaar voor vrouwen :

Mediaanlevensduur > levensverwachting

Voorbeeld : toepassing van verschillende tabellen

Ongeval 1.1.2023

Slachtoffer = vrouw (°1.3.1983)

Huishoudelijke ongeschiktheid (40%)

Gezin : getrouwd met een man en 1 kind (°14.3.2013)

Berekening : 2 x opsplitsing

* periode van 1.1.2023 tot vermoedelijke datum van betalen (14.3.2023)

Basisbedrag : € 27,00 x 65% aandeel huishouden x 40% ongeschiktheid = € 7,02/dag

72 dagen x € 7,02 = € 505,44

* Periode na 14.3.2023 totdat kind 25 jaar (14.3.2038)

Periode = 15 jaar

Basisbedrag : € 7,02 x 365 dagen = € 2.562,30

coëfficiënt : 13,928 (Zekere rente 15 jaar, maandelijkse betaling, rente 1%)

€ 2.562,30 x 13,928 = € 35.687,71

* Periode na 14.3.2038

Voorbeeld : berekening tot vermoedelijke levenseinde

- Periode na 14.3.2038

Leeftijd sl : 55 jaar

Basisbedrag : € 20,00 x 65% aandeel huishouden x 40% ongeschiktheid = € 5,20/dag x 365 dagen = € 1.898,00

Keuze coëfficiënt (rente 1%)

Maandelijke betalingen :

Tabel 2 : zekere rente levensverwachting : 27,638 → € 1.898 x 27,638 = € 52.456,92

Tabel 3 : zekere rente mediaanlevensduur : 29,285 → € 1.898 x 29,285 = € 55.582,93

Tabel 5 : lijfrente levenslang : 27,230 → € 1.898 x 27,230 = € 51.682,54

Jaarlijkse betalingen :

Tabel 2 : zekere rente levensverwachting : 27,512 → € 1.898 x 27,512 = € 52.217,78

Tabel 3 : zekere rente mediaanlevensduur : 29,152 → € 1.898 x 29,152 = € 55.330,50

Tabel 4 : lijfrente levenslang : 26,772 → € 1.898 x 26,772 = € 50.813,26

Bedrag voor de toekomst (2038) wordt 15 jaar te vroeg betaald

→ Verdisconteren (**tabel 11** : 'huidige waarde van 1 euro te betalen na n jaar, rente 1%) : x 0,8613

€ 55.582,93 x 0,8613 = 47.873,58.

Totaal = € 505,43 + € 35.687,71 + € 47.873,58 = € 84.066,72.

Het volgende wordt aangenomen :

- Zeker dat het slachtoffer mediaanlevensduur zal halen
- Zeker dat zij tot het einde van de mediaanlevensduur haar huishoudelijke taken zelf zou zijn blijven uitoefenen

Overige tabellen

Tabel 8 – 10 : omzettingstabellen :

- afkopen vruchtgebruik langstlevende echtgenoot
- Verkoop onroerend goed omzetten in een lijfrente

Tabel 12 : vervroegde betaling uitvaartkosten

vb. kinderen die begrafenis ouder betalen

Door schadegeval moet kost te vroeg worden gemaakt = schade

vb. vader sterft op 60 jaar → geld moet +/- 25 jaar te vroeg worden uitgegeven en kan dan niet meer belegd worden.

Voorbeeld tabel 12 :

- Begrafeniskost : € 10.000,00
- Vader sterft op 60 jaar
- rentevoet : 1%
- Keuze voor levensverwachting, mediaanlevensduur of rekening houdend met de mogelijkheid op een vervroegd overlijden
- rekening houden met de kansen op een vervroegd overlijden is de coëfficiënt 0,2116.
- $€ 10.000,00 \times 0,2116 = € 2.116,00$
- De kinderen zullen dus aanspraak kunnen maken op een vergoeding van € 2.116,00 omdat zij vroeger dan verwacht de begrafenis kosten van hun vader hebben moeten betalen.

Belangrijkste verschillen Schryvers vs. Jaumain

Beiden prospectieve sterftetafels

Verschillen :

- Jaumain : lijfrente <-> Schryvers : zekere rente
- Toegepaste rentevoet !
- Jaumain : *De forfaitaire rentevoet van 1% die wordt aanbevolen in de **Indicatieve tabel 2020** (opgesteld op basis van gegevens die op het einde van 2019 beschikbaar waren) is niet relevant. Het betekent dat wordt aangenomen dat, **gedurende de gehele duur van de vergoeding:***
- *hetzij dat de risicovrije rentevoet gelijk is aan 1% met een inflatiecijfer van 0%*
- *hetzij dat de risicovrije rentevoet gelijk is aan 2% met een inflatiecijfer van 1%*
- *hetzij dat de risicovrije rentevoet gelijk is aan 3% met een inflatiecijfer van 2%,*
- *of, in het algemeen, dat het verschil tussen de risicovrije rentevoet en het inflatiecijfer gelijk aan 1% is. Dergelijke veronderstellingen leiden tot zware onderschatting van de schade.*

Belangrijkste verschillen Schryvers vs. Jaumain

Huidig advies Jaumain :

Rentevoet : 2,10% (gemiddelde rentevoet van staatslening –risicoloos)

Inflatie : 2,21% (gemiddelde van laatste 10 jaar)

$2,10\% - 2,21\% = -0,11\%$ = negatieve rentevoet !

Voorbeeld : Vrouw (°14.3.1983), maandelijks bedrag van € 350,00 (indexeerbaar), prospectieve sterftetafel van 2022.

Jaumain : Levensverwachting : 49,04 jaar, levenslange lijfrente, rentevoet 2,10% - inflatievoet 2,21% :
 $50,465961 \text{ annuïteiten} \times € 350,00 \times 12 = € 211.957,03$

Schryvers : Levensverwachting : 46,89 – mediaanlevensduur : 49,60

Tabel 3 : zekere rente – mediaanlevensduur, rente 1%, vrouw 40 jaar : coëfficiënt = 39,129

$€ 350 \times 12 = € 4.200,00 \times 39,129 = € 164.341,80$

Verschil : € 47.615,23 !

Bedankt voor uw aandacht

Lotte Helsen

DP ADVOCATEN